Redactiunea, Administratiunea, și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovŭ și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețulu inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anu 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectarĭ.

Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
a administrațiune, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 16. Brașovŭ, Sâmbătă, 21 Ianuarie (2 Februarie) 1895.

Programulŭ scolarŭ alŭ dietei.

Brașovŭ, 20 Ianuarie v. 1895

Suntŭ vre-o ḑece ḑile, de când se continuă în dieta din Budapesta desbaterile asupra bugetului instrucțiunei publice. Cine a urmăritŭ cu atențiune mersulŭ acestorŭ desbaterĭ, a trebuitŭ sĕ admire cum, pe acestŭ terenŭ, se unescŭ vederile deputaților unguri din tóte partidele. O singură voce discordantă între ei nu s'a ivitŭ până acum, ci toțĭ ca unulŭ și unulŭ ca toțĭ suntŭ de acordŭ în a căuta și esploata orĭ-ce mijlóce spre înaintarea maghiarisării.

Au vorbitŭ până acum unŭ numĕrŭ însemnatŭ de deputați din partida guvernului, ca și din oposițiă, dér nicĭ unulŭ dintre ei n'a desfășuratŭ vre-o ideă orĭ părere de Dómne ajută în ceea ce privesce adevĕratulŭ progresŭ alŭ învĕțământului, nicĭ unulŭ n'a arĕtatŭ vre-unŭ interesŭ fața cu înaintarea adevĕratei culturĭ în scóle. Acésta este pentru ei unŭ lucru secundarŭ. Scopulŭ principalŭ alŭ scólei, au spus'o mai mulțĭ dintre vorbitorĭ, este „propagarea spiritului naționalŭ maghiarŭ". In jurulŭ acestui punctŭ se învirte totulŭ și din acestŭ punctŭ de vedere este tractată astăḑĭ cestiunea scolară din partea tuturorŭ bărbaților politicĭ maghiarĭ.

Incă înainte de-a se intra în meritulŭ descuțiunilorŭ, raportorulŭ Fenyvessi a ținutŭ sĕ-șĭ asigure încrederea și bună-voința colegilorŭ sĕi din dietă prin declarațiunea scurtă, dér cuprinḑĕtóre, că „scopulŭ bugetului instrucțiunei este de-a se crea cultură maghiară unitară". De aci înainte discusiunea a mersŭ strună. Incepêndŭ dela ministrulŭ instrucțiunei Wlassics și până la celŭ din urmă deputatŭ, din câțĭ au vorbitŭ până acum, n'au avutŭ în discursurile lorŭ altă țintă, decâtŭ cea indicată de Fenyvessy, adecă crearea unei culturĭ maghiare unitare.

Ore-care deosebire de vederĭ s'a arĕtatŭ între vorbitorĭ numai în ce privesce alegerea mijlócelorŭ pentru ajungerea scopului. Unii credŭ, că scopulŭ nu se va puté atinge pe deplinŭ, pe câtŭ timpŭ instrucțiunea nu se va afla cu totulŭ în mâna statului; alții însĕ suntŭ de părere, că ar fi o imprudență de a lua școlele din mâna confesiunilorŭ, pe câtŭ timpŭ statulŭ, care și așa nu dispune de mijlóce materiale suficiente, póte sĕ pună aceste școle în serviciulŭ maghiarisărei, întroducêndŭ în ele succesivŭ limba maghiară, și fără de a mai lua asupră-șĭ greua sarcină a întreținerii miilorŭ de școle, ce le susținŭ astăḑĭ confesiunile.

Mai suntŭ apoi și alte deosebirĭ de vederĭ în ceea ce privesce mai grabnica realisare a scopului. Unii ḑicŭ, că „leagĕnulŭ vieței naționale" suntŭ „kișdedovurile" și prin urmare de acestea trebue sĕ se țină sémă în primulŭ locŭ; alții credŭ, că pricina rĕului suntŭ preparandiile, carĭ tóte arŭ trebui sĕ fiă numai unguresci; alții érășĭ suntŭ de părere, că institutele teologice formézā o pedecă esențială în calea, ce duce la maghiarisare, și de aceea cerŭ, ca acestea sĕ se pună sub controlulŭ statului. Suntŭ însĕ alții și mai marĭ patrioțĭ, carĭ ḑicŭ, că nu mai e timpŭ de perdutŭ cu planurĭ și vorbe góle, ci simplamente sĕ fiă închise tóte școlele „cu tendință anti-maghiară".

Acésta este, pe scurtŭ, oglinda fidelă a spiritului, în care decurgŭ desbaterile din dietă asupra bugetului instrucțiunei publice. Bunulŭ ministru Wlassics n'a întârḑiatŭ de a-i liniști pe toțĭ, dându-le a spera, că tóte se vorŭ face, dér numai nu de-odată, ci pe rêndŭ. „Paciința aduce rose", — domnii deputațĭ sĕ aibă numai paciință și ca mâne își vorŭ vedé visulŭ cu ochii. Revisuirea legei scolare din 1868, pe care ministrulŭ și-a pus'o în programŭ, va apropia ajungerea scopului, ér décă și după acésta s'ar întêmpla sĕ mai rĕmână pe suprafața globului ungurescŭ óre-carĭ rĕmășițe de cultură nemaghiară, fi-va modus in rebus de-a le strivi cu timpulŭ și pe acestea.

Nicĭ nu putemŭ aștepta altŭceva din partea celorŭ ce conducŭ astăḑĭ destinele acestei țĕrĭ. Pe câtŭ timpŭ ei privescŭ în miliónele de cetățenĭ nemaghiarĭ numai unŭ materialŭ bunŭ de esploatatŭ la formarea unui statŭ naționalŭ maghiarŭ, de sigurŭ, că numai în asemenea modŭ vomŭ fi și tractațĭ.

S'au auḑitŭ rostindu-se în dietă și cuvintele, că „aicĭ în țéră nu esistă naționalitățĭ, ci numai cetățenĭ maghiarĭ egalŭ îndreptățițĭ".

Décă acésta este părerea celorŭ ce cârmuescŭ astăḑĭ destinele Ungariei, atuncĭ ferice de ei, căcĭ potŭ merge orbesce înainte.

Dér va sosi de sigurŭ și acelŭ momentŭ, — ce'lŭ póte omulŭ prevedé fără a fi mare profetŭ, — când domnii deputațĭ vorŭ fi silițĭ sĕ-șĭ deschidă ochii și atuncĭ ce vorŭ ḑice ei, décă vorŭ vedé, că, ḑĕu, esistă în țéra acésta și naționalitățĭ, carĭ nu numai nu vorŭ sĕ fiă esploatate ca materialŭ pentru mărirea unei rasse streine de originea lorŭ, dér pretindŭ mai pre susŭ de tóte drepturĭ *naționale* pentru asigurarea esistenții rassei lorŭ nedestructibile, pretindŭ cu putere și în modŭ iresistibilŭ sĕ fiă restituite pe deplinŭ în esercitarea acestorŭ drepturĭ firescĭ carĭ potŭ fi unŭ timpŭ óre-care desconsiderate și călcate în picióre dér nu potŭ fi desființate, precum nu póte fi desființată nicĭodată rassa unui poporŭ vigurosŭ și plinŭ de viéță.

Bánffy și camera magnaților.

Fóia apponyistă „Bud. Tgbl." scrie următórele despre unŭ compromisŭ, ce s'ar fi făcutŭ între *Bánffy* și camera magnaților:

„După cum suntemŭ informațĭ, în ḑilele din urmă s'au ținutŭ nisce consfatuirĭ lungĭ între Bánffy și unii dintre membri din camera magnaților. Aceste consfătuirĭ, deși n'au avutŭ vre-unŭ resultatŭ positivŭ, totușĭ ele presintă unŭ interesŭ politicŭ deosebitŭ, pentru-că aci s'a vorbitŭ despre două proiecte încă neresolvate: recepțiunea Evreilorŭ și liberulŭ esercițiu religionarŭ.

„Se spune, că atâtŭ din partea guvernului, câtŭ și din partea magnaților s'ar fi constatatŭ aplecarea de a încheia în privința acésta unŭ compromisŭ. Așa bună-óră ministrulŭ-președinte sĕ fi declaratŭ, că dênsulŭ nu e de locŭ angageatŭ în ceea ce privesce forma proiectelorŭ bisericescĭ restante, și că elŭ *numai pentru esența lorŭ se va espune* și e gata a numai ține la neconfesionalitate. Și în privința proiectului despre recepțiune ar fi aplecatŭ de-a face unele concesiunĭ, ceea-ce însĕ ar dori, ca sĕ rĕmână nealteratŭ, *e paragrafulŭ de liberă trecere.* Contra-propozițiile magnaților se reducŭ la dorința, ca liberulŭ esercițiu alŭ religiunei sĕ se mărginéscă și mai multŭ, și sĕ se céră *ștergerea paragrafului de trecere* din proiectulŭ de recepțiune.

„Până acum consfătuirile acestea n'au dusŭ la nicĭ unŭ resultatŭ, dér atâtŭ guvernulŭ, câtŭ și cercurile oposiționale din casa magnaților speră a ajunge la unŭ resultatŭ positivŭ în direcția acésta".

Noua „partidă poporală".

Pressa maghiară e ținută în mare fierbere din causa formărei nouei „partide poporale", care și-a formulatŭ și publicatŭ ḑilele acestea programulŭ în Budapesta într'o conferență la care au luatŭ parte peste 250 bărbațĭ catolicĭ aristocrațĭ și preoțĭ.

Partida acésta pășesce în acțiune cu tótă puterea și energia, și cu cuvêntulŭ și cu fapta. In învălmășala și luptele dintre cele-l'alte partide din parlamentulŭ ungurescŭ, ea a profitatŭ deja și până acum, la alegerea din Sepeșŭ, unde aderenții ei au bătutŭ la alegerea de deputatŭ ce s'a făcutŭ acolo, pe armadia hodorogită a lui Csáky, ceea ce a pusŭ pe grijĭ pe guvernamentalĭ, ca și pe kossuthiștĭ, carĭ se temŭ, că noua partidă va deveni cu timpulŭ centrulŭ de luptă alŭ tuturorŭ confesiunilorŭ din țéră, întrunindŭ astfelŭ tóte bisericele în luptă față cu reformele bisericescĭ „liberale".

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de ***Vasilie Moldovanŭ.***

(10) (Urmare).

VIII. La adunarea din 3/15 Maiu.

Intr'acestea pregătirile pentru adunarea din 3/15 Maiu nu încetau. Ne cercetau ómenĭ din deosebite părțĭ și-i încuragiamŭ prin graiu și prin scrisorĭ. In 12 Maiu flamura ne era gata; pe câmpŭ albŭ era scrisŭ cu litere vinete: *15 Maiu 1848. Pace! Libertate!*

Eramŭ decișĭ, ca în ḑiua următóre sĕ pornimŭ. Deja în séra acestei ḑile atâta poporŭ s'a adunatŭ în Chirileu, ca sĕ mérgă împreună cu noi la Blașiu, încâtŭ nu încăpea în curțile ómenilorŭ, ba ulițele chiar erau așa de pline, că abia au pututŭ strĕbate animalele ómenilorŭ pe acasă.

In 12 Maiu diminéța pe la 8 óre am eșitŭ în fața poporului, l'am invitatŭ sĕ pornéscă, pentru-că fiindŭ noi cu căruțulŭ, îlŭ vomŭ ajunge pe drumŭ. Dér ei ni-au rĕspunsŭ, că voescŭ a merge cu noi, și de vomŭ merge noi tare, totŭ asemenea vorŭ merge și ei. Implinindŭ voia poporului, cam pe la 11 óre amŭ eșitŭ cu căruțulŭ din curte, dér abia amŭ pututŭ strĕbate până în mijloculŭ satului, unde am ținutŭ o cuvêntare scurtă, în care am chiămatŭ pe Dumneḑeu de martorŭ, că noi nu avemŭ nicĭ unŭ cugetŭ de dușmăniă față cu națiunile conlocuitóre, ci dorimŭ singurŭ numai libertatea, care ne compete după dreptulŭ naturei. Dumneḑeu, creândŭ pe omŭ, n'a creatŭ și privilegii, adecă unii sĕ fiă domnĭ, ér miliónele poporului sclavii lorŭ. Am chiămatŭ déră pe Dumneḑeu întru ajutorŭ, că de cum-va tiranii noștri nu s'ar fi săturatŭ cu suferințele protopărinților noștri îndurate vécurĭ întregi, de cum-va ar dori, ca și în viitorŭ sĕ se mai desfăteze în lacrimile, carĭ au sĕ ude pămêntulŭ acestei patriĭ nefericite — atuncĭ Elŭ sĕ ne dea virtute, tăriă trupéscă și sufletéscă, ca drepturile și libertatea, la care a chiămatŭ tótă suflarea omenéscă, sĕ ne-o putemŭ elupta cu puterea brațelorŭ nóstre.

Momentele în carĭ am vorbitŭ erau estra-ordinare, erau sublime. La vederea mulțimei însetate de a auḑi vorbindu-i-se de dreptulŭ de care a fostŭ privată, m'a cuprinsŭ unŭ entusiasmŭ, o inspirațiune, așa că cuvintele îmĭ curgeau, ca unŭ rîu. Nicĭodată în viața mea n'am vĕḑutŭ atâta efectŭ la o cuvêntare, cum a fostŭ acela, ce l'a storsŭ modesta mea oratoriă; poporulŭ a isbucnitŭ în plânsŭ cu hohotŭ și între lacrimĭ rostì cuvintele: Dómne ajută!

Era sĕ pornimŭ, dér nisce Ungurĭ iobagĭ din St. Paulŭ și Beșineu, ne-au opritŭ și au mărturisitŭ în audulŭ mulțimei acestea: Ómenĭ bunĭ, pe noi ne-au trimisŭ domnii noștri sĕ vedemŭ, ce facețĭ, ce vorbițĭ, c'unŭ cuvêntŭ ne-au trimisŭ sĕ vĕ spionămŭ. Domnii noștri ni-au spusŭ, că învĕțații voștri nu vréu binele vostru, ci numai vĕ nebunescŭ și vĕ turbură, ca cu ajutorulŭ vostru sĕ răpéscă bunurile domnilorŭ pe séma lorŭ. Dér acum ne-amŭ încredințatŭ, că ei ne-au amăgitŭ și că voi nu dorițĭ alta, decâtŭ libertatea, ce-o dorimu și noi iobagii de ungurŭ. De aceea mergemŭ acasă, ne luămŭ merinde și încă înaintea vóstră vomŭ fi și noi în Blașiu.

Amŭ pornitŭ înainte. Indĕtĕtulŭ și în jurulŭ nostru era totŭ poporŭ. Ne-amŭ mișcatŭ déră cum se mișcă o apă curgĕtóre, mergea tótă massa, și noi cu ea. Gândeamŭ, că décă vomŭ eși din satŭ, o sĕ putemŭ mâna caii mai repede. Dér era imposibilŭ. Eșindŭ din satŭ, nu numai drumulŭ, dér și câmpulŭ mișuna de poporŭ; fruntea ajungea înaintea nóstră în St. Paulŭ și din Chirileu încă totŭ curgea poporulŭ. Când am ajunsŭ în drumulŭ țĕriĭ, numitŭ pe atuncĭ și „drumulŭ lui Traianŭ", amŭ datŭ de alte cete, venite din alte părțĭ.

Târdiu după amédĭ amŭ ajunsŭ în hula Șieuliei. Aci ne-amŭ urcatŭ pe cea mai înaltă culme și amŭ căutatŭ împrejurŭ. Nicĭ înainte, nicĭ îndĕrĕtŭ nu vedeamŭ unde e fruntea și unde e códa, ci câtŭ cuprindeau ochii nu vedeai, decâtŭ totŭ Românĭ. Pe delurĭle, ce le puteamŭ vedé, de către

„Egyetértes“ dela 30 Ianuarie n. publică unŭ articolŭ subscrisŭ de Kossuth Ferencz, în care vorbindŭ despre formarea nouei partide, dice între altele:

„Amŭ pute sĕ ne bucurămŭ, că nesmintitŭ va sosi timpulŭ, când aceia, carĭ cu noulŭ programŭ stau în „partida poporală“, vorŭ vedé, că programulŭ acesta nu se póte realisa pe basa dela 67, și atuncĭ ei vorŭ veni la noi (la kossuthiștĭ); așa-déră noua partidă câștigă aderențĭ pe séma nóstră.

„Dér nu ne putemŭ bucura, ca o nouă partidă sĕ arunce sĕmința unei acțiunĭ centrifugale în patriă și sĕ slăbéscă esistența nóstră națională.

„Ținta unică a nouei partide este a pune afară din vigóre legile bisericescĭ politice. Partea aceea a programului ei, care nu se referesce la politica bisericéscă, nu e decâtŭ unéltă în mâna alcătuitorilorŭ partidei....

„Noi însé atragemŭ atențiunea poporului cu sentimente indepedentiste, că totŭ ce se află în programulŭ nouei partide spre binele poporului, de multŭ se află în programulŭ partidei independente... Îlŭ facemŭ atentŭ, sĕ nu stea în serviciulŭ unei partide, care baséză pretensiunile poporului pe temeiurĭ, carĭ nu se potŭ ajunge, și sĕ nu părăséscă uniculŭ drumŭ alŭ fericirei sale pentru programe de partidŭ sunătóre, carĭ nu se potŭ esecuta, decâtŭ în privința politicei bisericescĭ pe basa din 1867, décă ar reveni epoca reacționară“...

„Magyar Hirlap“ dice despre noua partidă între altele:

„Partida poporală cochetéză cu tóte confesiunile, și de aceea scóte cuvêntulŭ „catolicŭ“ din numele ei... C'unŭ cuvêntŭ, consciința partidei poporale e laxă și nu e alegetóre în mijlóce. *Aliându-se cu Roma, Viena și Bucuresciulŭ*, pornesce a cuceri Ungaria și vré sĕ susțină domnia feudală cu puterea poporului...

„Sĕ nu micșorămŭ curentulŭ acesta, sĕ nu ne legănămŭ în speranțe. Etă, abia s'a formatŭ pe din afară, și din sînulŭ nostru propriu isbucnesce aceeașĭ reacțiă. In ce se deosibesce programulŭ partidei poporale de reacțiunea din Viena? Și una și alta esploatéză naționalitățile și confesiunile contra națiunei și a statului maghiarŭ. Și una și alta ne sfâșie în classe și alianțe de interese... Reacțiunea acésta însĕ e mai violénă, mai cu două fețe, mai puținŭ sinceră, decâtŭ aceea (vienesă). Reacția din Viena celŭ puținŭ nu nebunesce porulŭ....

„Pericolulŭ ce-lŭ cuprinde în sine alcătuirea și desfășurarea stindardului partidei poporale, ne arată uniculŭ modŭ prin care amŭ pute sĕ-i tăiemŭ triumfulŭ: *partida „liberală“ și cea „națională“ trebue sĕ fusioneze*“.

Restaurarea magistratului din Hațegŭ

Hațegŭ, 29 Ian. n. 1895.

On. D-le Redactorŭ! Intindŭ nevinovata mea pénă în négra cernélă, ca sĕ vĕ descoperŭ ilegalitatea, nedreptatea, injuria și batjocura făcută de vice-șpanulŭ comitatului Hunedórei, Hollaki Ártur, față de pacînicii locuitorĭ ai vechiului orașŭ românescŭ Hațegŭ, cu ocasiunea restaurărei magistratului orășenescŭ, întêmplată în 26 Ianuarie n. c.

Etă batjocura în tótă golătatea ei: S'a publicatŭ la timpŭ ordinulŭ vice-spanului Hollaki, că Sâmbătă în 26 Ianuarie n. cu trenulŭ de amédŭ va sosi ca sĕ sĕvîrșéscă actulŭ alegerei de amploiațĭ la magistratŭ în după améda dilei menționate, pentru care scopŭ s'a și convocatŭ representanța opidană.

Era surprindĕtorŭ, căcĭ vice-șpanulŭ pensionatŭ Barcsay, la alegerea amploiaților avea lipsă de o di întrégă, pe când cestŭ de acuma o sĕvîrșesce în câte-va minute; se vede, că e unŭ discipulŭ de alŭ lui Bánfi-pașa.

După-ce discipululŭ lui Bánfi-pașa, care sosise la noi directŭ din B.-Pesta, a ocupatŭ scaunulŭ presidialŭ, printr'o vorbire frumósă despre concordiă, ce trebue sĕ domineze între naționalitățĭ, despre eliminarea urei de rassă, despre egalitate, frățietate, bunăînțelegere și iubirea de patria, a deschisŭ ședința electorală a representanței opidane.

Fără de a lua în considerare alegerea unui procurorŭ pentru durata ședinței electorale, fără de a ține contŭ de sfaturile sale și fără de a urma proverbiului „exempla trahunt“, pune la ordine alegerea comisiunei candidătore, firesce, după alegerea bărbațilorŭ de încredere.

Românii s'au învoitŭ, ca sĕ candideze din partea representanței pe d-lŭ Ștefanŭ Șelariu și Dr. Mesko, în speranța, că kicsi Bánffy-pașa va urma usului din trecutŭ și va designa din partea sa pe unŭ Ungurŭ și unŭ Românŭ, dér ne-amŭ înșelatŭ, căcĭ a designatŭ pe Sĕcuiul Bernád Miklos și pe Izikutz Antone; în urma acésta se putea pipăi politica, ce jucau sfetnicii lui Kicsi Bánffy, și îngâmfați zimbeau, cândŭ pretorele Vasilie Ianza a descoperitŭ vice-șpanului Hollaki, că rugarea sa pentru postulŭ de primarŭ a așternut'o oficiului vice-șpanulŭ și de óre-ce vice-șpanulŭ nu vine de-acasă, ci directŭ din B.-Pesta, cere a 'i se lua concursulŭ spre sciință și a'lŭ candida pentru postulŭ de primarŭ.

Și era în dreptŭ a pretinde acésta, pentru-că în trei rêndurĭ a fostŭ chematŭ dela Petroșenĭ la Deva, pe spesele proprii, la vice-șpanulŭ Hollaki și la fișpanulŭ, de l'au provocatŭ, ca sĕ pășéscă și sĕ priméscă postulŭ de primarŭ în Hațegŭ.

Vice-șpanulŭ, după sosire, a chiămatŭ la sine pe pretorele Janza și l'a provocatŭ sĕ se retragă. La acésta Ianza îi rĕspunde, că elŭ la provocarea vice-șpanului și la a fișpanului a pășitŭ și a concuratŭ, peste voia sa, și de óre-ce elŭ șĭ-a formatŭ partidă, acum în momentulŭ ultimŭ nu voesce a se compromite, pentru-că atuncĭ ar fi de rîsulŭ și ocara partidului sĕu, la care nu ar mai puté apela nicĭ cândŭ, ca sĕ-lŭ sprijinéscă, ba l'ar arăta cu degetulŭ, — elŭ nu se retrage, ci prefere o cădere cu onóre, decâtŭ o retragere rușinósă. In urmă 'i se șoptesce sĕ mérgă acasă și sĕ se pregătéscă cu o vorbire frumósă. De-asemenea s'a întêmplatŭ și cu primariulŭ Iosifŭ Lencheș, dicêndu-i vice-șpanulŭ, că se miră, că într'unŭ timpŭ asa scurtŭ și-a sciutŭ forma o partidă atâtŭ de mare și dispunĕtóre. I se șoptesce sĕ mergă și elŭ acasă, căcĭ când va fi alesŭ, va trimite pașa după elŭ.

La postulŭ de primarŭ s'au insinuatŭ, afară de cei doi de mai susŭ, și unŭ adevĕratŭ „reformatus magyar ember“, pe care nu-lŭ scia nimenĭ, numitŭ Muzsnai Bela, care era practicantŭ de vre-o câte-va lunĭ la pretura de aicĭ.

După ce se primescŭ tóte rugările și insinuările de concursŭ la tóte posturile, comisiunea candidătóre se retrage, spre a face dreptate, egalitate și frățietate.

Finindu-șĭ comisiunea în scurtŭ timpŭ lucrarea, vice-șpanulŭ, eșindŭ afară, ocupă presidiulŭ și publică, că *la postulŭ de primarŭ este candidatŭ* **numai unulŭ**, *Muzsnai Bela*, la postulŭ de senatorŭ Berzan, de controlorŭ Stoica Pater, de esactorŭ Peoviciu și de cancelistŭ Pocaciu Ionŭ, ér pentru postulŭ de perceptorŭ s'a ordonatŭ alegere între George Bălașŭ și Dobai Ferencz, reușindŭ cu mare maioritate George Bălașŭ; s'au mai alesŭ și doi senatorĭ onorarĭ.

Se dice, că pe pretorele Ianza nu l'au candidatŭ, pentru-că e omŭ avutŭ, care nu e avisatŭ a defrauda averea orașului, ba fiindŭ bogatŭ și încungiuratŭ de rudenii cu stare, carĭ dispunŭ de o avere până la o sută de mii, nu ar lucra în favorulŭ orașului, ci pentru rudenii etc. etc.

Vedĭ lume și te minunéză, ce politică și ce nedreptate strigătóre la cerŭ a fostŭ în stare a face o comisiune de candidare cu președintele sĕu în frunte! Onóre D-lui Șelarŭ, care s'a luptatŭ singurŭ pentru dreptatea și frățietatea, cu care vice-șpanulŭ îmbeta publiculŭ ascultătorŭ. Vice-șpanulŭ însu-șĭ provocă pe Ianza, ca sĕ concureze, dicêndŭ, că elŭ singurŭ este acela, care ar puté scóte orașulŭ din noroiulŭ, în care a ajunsŭ, și că Ianza, ca Românŭ, va sci împăca partidele, va face, ca sĕ dispară disordinea din magistratŭ și discordia din orașŭ; și etă acelŭ vice-șpanŭ, astădĭ, condusŭ de alții, îșĭ calcă cuvêntulŭ, tăgăduesce totulŭ și se face a nu sci, că a făcutŭ vre-o provocare.

Păzesce-mĕ, Dómne, de celŭ vicleanŭ și de amiculŭ rĕutăciosŭ, căcĭ de inimicŭ mĕ păzescŭ eu.

Onóre D-lui B. Popoviciu, care chiămatŭ în diua următóre, ca sĕ subscrie protocolulŭ, ca bărbatŭ de încredere, n'a voitŭ sĕ mérgă, ceea ce însémnă, că acesta nu a fostŭ alegere, ci o denumire formală, pe care kicsi Bánffy ar fi putut'o face deacasă, fără a mai causa spese și ostenélă.

Dixi.

SCIRILE DILEI.

20 Ianuarie.

Alegerea de preotŭ la biserica St. Nicolae din Brașovŭ. Duminacă în 22 Ianuarie v. se va face alegerea de preotŭ la biserica St. Nicolae din locŭ.

—o—

Institute pasteuriane în armată. Br. Krieghammer, ministrulŭ comunŭ de resbelŭ, a datŭ unŭ ordinŭ, în urma căruia toțĭ acei soldațĭ din armata comună, honvedime și glóte, carĭ ar fi mușcațĭ de cânĭ turbațĭ, se fiă vindecațĭ în institute pasteuriane speciale, înființate de-ocamdatŭ numai în Viena și Pesta.

—o—

Numele elevilorŭ preparandialĭ din Gherla, carĭ au părăsitŭ institutulŭ românŭ și au trecutŭ la preparandia statului, suntŭ acestea: Iuliu Anderco, Mihailŭ Călușeriu, Ioanŭ Cârcu, Iuliu Cocișiu, Gregoriu Dobocanŭ, Octavianŭ Doci, Demetriu Harșianŭ, Ales. Horea, Gavrilŭ Hordoanŭ, Demetriu Irini, Dionisiu Popŭ Moldovanŭ, Emiliu Petruca, Nicolau Popŭ, Basiliu V. Popŭ, Pavelŭ Romanŭ, Iuliu Șiuteu, Ioanŭ Suhanyi și Teodorŭ Tarția. In totalŭ 18 inșĭ. Cei doi tinerĭ, carĭ n'au părăsitŭ cursulŭ, suntŭ: Ioanŭ Lessiu și Iustinŭ Popŭ. Asupra acestui casŭ regretabilŭ și îngrijitorŭ de secesiune ni-amŭ esprimatŭ deja părerea în numĕrulŭ de erĭ.

—o—

Imperatulŭ Wilhelm, din incidentulŭ morții mareșalului Canrobert, trimise ginerelui acetuia următórea depeșă: „Eu și garda mea deplângemŭ din tótă inima mórtea apĕrătorului erou dela St. Privat, care tot-déuna ne-a împlutŭ de admirațiune“.

—o—

Mare nenorocire. O depeșă din Londra anunță, că naia „Elbe“, care a plecatŭ alaltăerĭ din Brema, erĭ diminéță la 6 óre s'a cufundatŭ în urma unei ciocnirĭ. Pe naie au fostŭ 230 călĕtorĭ, dintre carĭ au pututŭ fi mântuițĭ numai 22, ér ceialalțĭ și-au aflatŭ mórtea între valurĭ.

—o—

Abdicerea principelui Ferdinandŭ. O telegramă din Belgradŭ aduce sensaționala scire, că unulŭ din miniștri plenipotențiarĭ ai marilorŭ puterĭ din capitala sêrbéscă, primesce dilnicŭ rapórte dela unŭ diplomatŭ din Sofia, carĭ spunŭ, că principele Ferdinandŭ totŭ mai multŭ ajunge sub influența lui Zancow. Principele se ocupă mereu cu planulŭ, de-a se apropia de Rusia, și décă acésta îi va garanta, că-lŭ va realege, atuncĭ *elŭ va abdice la tronŭ.*

—o—

Soția ambasadorului japonezŭ din Viena, Hissa Ohyma, va trece în curêndŭ la legea catolică și va primi sacramentulŭ botezului din mâna nunciului Agliardi.

—o—

Noulŭ comitetŭ alŭ societății „România Jună“ din Viena pe anulŭ administrativŭ 1895, s'a constituitŭ în următorulŭ modŭ: Presidentŭ: Drd. med. Ales. Vajda Voevodu; Vice-presidentŭ, Drd. med. Ionelŭ Capșa; Secretarŭ I.: stud. agr. Paulŭ Bogdanŭ; Secretarŭ II.: stud. med. Nicolae Bacinschi; Cassarŭ: stud. med. Ales. Crăciunescu; Controlorŭ: stud. tech. Teofilŭ Popovicĭ; Bibliotecarŭ și economŭ: stud. silvanistŭ George Sêrbu. Spre orientare anunțămŭ, că localitățile acestei societățĭ din 1 Faurŭ se află: IX Lazarethgasse Nr. 26.

—o—

Balŭ în Beiușŭ. La 16 Februarie n. c. Casina Română din Beiușŭ va arangia unŭ balŭ în favorulŭ bibliotecei sale.

Dateșiu, Lechința, Orba etc. se slobodea la vale, ca povoiulŭ, toți în vestminte albe, ca în di de cea mai sfântă sĕrbătóre.

In 13 pe la 8 óre eramŭ în Cetate de baltă. De pe délulŭ, unde este cetatea, se vede valea Têrnavei. Totŭ aceeașĭ privelisce. Șesulŭ plinŭ cu poporŭ, de pe tóte délurile și colinele curgeau cete de poporŭ. Vĕdêndu-le omulŭ, gândeai că au înviatŭ din morțĭ și grăbescŭ la Blașiu, ca sĕ vedă diua libertății, cu alŭ cărei dorŭ le-a espiratŭ sufletulŭ.

Décă ne-amŭ coborîtŭ în șesulŭ Têrnavei, n'amŭ mai pututŭ vedé nimicŭ de poporŭ, căcĭ îndesuindu-se în jurulŭ flamurei, nu mai puteai vedé, decâtŭ pe cei din apropiere. Când drumulŭ se ridica pe vre-o colină, nu vedeai nicĭ capetulŭ, nicĭ sfîrșitulŭ; trecêndŭ pe lângă pădurĭ, toți s'au fostŭ împodobitŭ cu frunde verdĭ, entusiasmulŭ nu mai avea marginĭ.

De ștergerea iobăgiei nu numai, că nu se îndoia nicĭ unulŭ, dér sĕ mirau de prostia Românului, cum a pututŭ suferi atâta timpŭ acestŭ jugŭ rușinosŭ, pentru ce nu s'au adunatŭ, ca acum, și sĕ fi spusŭ Ungurului: „nu te mai servimŭ!“

Suindŭ dela Sâncelŭ către Blașiu, se audia unu glasu murmurătorŭ, cum rĕsună în apropiere unŭ clopotŭ mare după-ce a încetatŭ a-lŭ mai trage. Sĕ fi pututŭ, amŭ fi sburatŭ, ca se ne întêlnimŭ cu prietenĭ, cu cunoscuțĭ, se ne îmbrățișămŭ cu eroii, carĭ au făcutŭ acéstă adunare, ca și care n'a mai vĕdutŭ ochiulŭ Românului. Dér căuta sĕ pășimŭ încetŭ.

In urmă amŭ sositŭ. Nu era vorbă sĕ poțĭ pĕtrunde către piață. Amŭ trasŭ pe ulița mare și cu anevoiă amŭ întratŭ la Gyulai.

Aici trebue sĕ facŭ amintire despre unŭ incidentŭ întêmplatŭ înainte de a fi întratŭ în cuartirŭ.

Cândŭ eramŭ în mijloculŭ uliței, ne-au opritŭ în locŭ, ne-au prinsŭ caii de frâne, ba vre-o 5—6 Mοțĭ de pe la Câmpenĭ s'au apropiatŭ cu fețe amenințătóre de noi, punêndŭ unulŭ mâna pe flamura, ce o țineam eu. Nu ne puteamŭ esplica pricina, până când unŭ cunoscutŭ mi-a șoptitŭ, că în Blașiu a pĕtrunsŭ faima, că vre-o 40 tinerĭ maghiarĭ, condușĭ de maghiaronulŭ *Precupŭ*, feciorulŭ protopopului din Craifălĕu de pe Câmpia, ar fi sositŭ în Sâncelŭ cu tricolorulŭ maghiarŭ, ca sĕ agiteze în Blașiu pentru uniunea cu țéra unguréscă, că poporulŭ ar fi în rĕtăcire, că noi amŭ fi acei tinerĭ și flamura nostră ar fi flamura uniunei.

Lămurițĭ astfelŭ, am ținutŭ celorŭ ce ne amenințau o cuvêntare, prin care s'au liniștitŭ, și ni-au deschisŭ calea către cuartirŭ.

Faima rĕspândită a fostŭ adevĕrată, decâtŭ că d-lŭ Precupŭ n'a îndrăsnitŭ a întra cu tricolorulŭ maghiarŭ în Blașiu, ci nimicindu-lŭ în Sâncelŭ, s'au strecuratŭ unulŭ câte unulŭ în oceanulŭ românescŭ.

Dela cuartirŭ amŭ pornitŭ spre mănăstire. Nu era vorbă sĕ poțĭ vedé, orĭ sĕ poțĭ întêlni amicĭ și cunoscuțĭ. Vedeamŭ numai, peste capetele ómenilorŭ, mulțimea flamurelorŭ românescĭ, purtătorii cărora vĕdênd flamura nóstră, făceau mișcărĭ de salutare și observamŭ, că se apropie de a nóstră. In urmă, și după timpŭ îndelungatŭ, ni s'au împreunatŭ flamurele, ca și când s'ar îmbrățișa. Atuncĭ a rĕsunatŭ unŭ „vivat“, de gândeai, că se cutremură întregŭ pămêntulŭ....

(Va urma).

Intrarea: Pentru persónă: 1 fl., pentru familiă, după placŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Ofertele marinimóse și suprasolvirile se vorŭ chita pe cale diaristică.

—o—

5. **O specialitate austriacă.** Pațienților de stomac se recomandă prafurile veritabile ale lui Mllo ca unŭ medicamentŭ deja aprobatŭ și fórte bunŭ pentru digestiune. 1 Cutie 1 fl. Se póte căpĕta dilnicŭ prin pstă dela farmacistulŭ A. *Moll*, liferantŭ alŭ curții imp. și r. din *Viena*, Tuchlauben 9. In farmaciile din provinciă sĕ se céră espres preparatele lui Moll provĕdute cu subscrierea și marcă de contravenție.

Dictatura în Elsația-Lotaringia.

— *Din parlamentulŭ germanŭ.* —

Parlamentulŭ din Berlinŭ a desbătutŭ în ședința dela 30 Ianuarie propunerea lui *Auer* și soțĭ de-a se ridica dictatura din Elsația-Lotaringia.

Luândŭ cuvĕntulŭ prințulŭ *Hohenlohe* cancelarulŭ imperiului a disŭ, că legea din 10 Septemvre 1871 s'a adusŭ în nisce împrejurărĭ, când în multe părțĭ domniau curente dușmănóse Germaniei. Astădĭ însĕ paragrafulŭ pentru dictatură n'are decâtŭ însĕmnătate teoretică. Poporațiunea din Elsația-Lotaringia e muncitóre, e fidelă și respectă legea și religia. Cu tóte acestea n'ar fi consultŭ a sista paragrafulŭ pentru dictatură. Guvernulŭ din numitele provincii are lipsă de siguranță *față de agitațiunile din afară.* Pe lângă acésta trebue se mai accentuezŭ, că guvernulŭ francesŭ totdéuna s'a purtatŭ corectŭ și lealŭ. Acésta însĕ nu însémnă, că *Francesii n'ar dori sĕ încorporeze aceste provincii érăși la Francia.* In privința acésta paragrafulŭ despre dictatură dă garanții. Cancelarulŭ concede, că legea acésta face încât-va impresiune chinuitóre. Elsația-Lotaringia însĕ numai atuncĭ póte fi egală cu Germaina și celelalte părțĭ ale ei, décă vomŭ fi asigurațĭ contra influențelorŭ strĕine. Până atuncĭ déră legea trebue susținută. Din causa acésta cere, sĕ nu se priméscă propunerea lui *Auer* și soțĭ.

Guber dise, că décă în provincii s'ar face *mulțiămire*, atuncĭ ar înceta și influențele streine.

Puttkamer, secretarŭ de statŭ, respinge aceste cuvinte și declară, că *agitațiunea francesă*, spriginită și apĕrată de agitația din Elsația-Loatringia, este sulă în corpulŭ germanŭ. In Francia suntŭ 47 societățĭ, carĭ promovéză emigrarea din Germania și și-au pusŭ de problemă a susține la suprafață cestiunea elsaso-lotaringiană. In nicĭ o parte a Germaniei nu se scrie mai cutezătorŭ, decâtŭ în Elsația-Lotaringia.

Lieber declară, că partida centrului va vota propunerea de sistare a dictaturei.

Numĕrulŭ festivŭ alŭ „Transilvaniei".

Numĕrulŭ festivŭ alŭ „Transilvaniei" edatŭ cu ocasiunea jubileului sĕu de 22 anĭ, a apărutŭ acum în tipografia archidiecesană pin Sibiiu; este unŭ volumŭ elegantŭ, tipăritŭ pe hârtiă de luxŭ, fiă-care pagină e încadrată în linii roșii, învĕlitórea de-asemenea e fórte frumósă. Editorŭ e Comitetulŭ Asociațiunei, ér redactorŭ Z. Boiu. In textŭ se află portretele rĕposațĭ ai președințilorŭ Asociațiunei și ale redactorilorŭ eșițĭ din viĕță. Cuprinsulŭ este următorulŭ: „Transilvania" la jubileulŭ de 25 anĭ, poesiă de Zahariă Boiu; Trei decenii din viĕța Asociațiunei, de Z. Boiu. (In cursulŭ acestui interesantŭ tractatŭ se află portretele președințilorŭ în următórea ordine: Andreiu Baronŭ de Șaguna, Baronŭ Vasiliu Ladislau Popŭ, Timoteiu Cipariu, Iacobŭ Bologa și George Barițiu.) Urméză unŭ tractatŭ întitulatŭ: Iubileulŭ „Transilvaniei", în care e intercalatŭ portretulŭ fostului redactorŭ Ioanŭ Popescu. După asta sub titlulŭ „Din darurile dilei" urméză o seriă de aforisme alese, între carĭ la loculŭ primŭ una a Escelenței Sale Metropolitului *Mironŭ Romanulŭ*, alta a Escelenței Sale Metropolitului *Victorŭ Mihályi*, apoi ale episcopilorŭ *Mețianŭ* dela Aradŭ și *Popea* dela Caransebdșŭ, a presedintelui Asociațiunei *I. M. Moldovanŭ* etc., cu totulŭ vre-o 21 de aforisme.

Urméză: O voce la fondulŭ de teatru românŭ, de Dr. Ilarionŭ Pușcariu; Resunetŭ din Maramureșŭ, de Titu Budŭ, vicariulŭ Maramureșului; Observărĭ și propunerĭ, de Iosifŭ Sterca Șuluțiu, membru fundatorŭ; Dorulŭ meu, de Alexandru Romanŭ; Inceputurile teatrului românŭ, de Dr. Gregoriu Silași; Cultură și caracterŭ, de Liviu Lemény (Sĕliște); Lupta în universă, de D. R. Cordescu; Ne lipsesce unŭ centru literarŭ-sciințificŭ, de Dr. G. Vuia; Earna în Codru (schiță de pe natură), de Ieronimŭ G. Barițiu; Aurŭ și ferŭ, de Dr. Georgiu Popa; Șcóla vieții, de Dr. P. Spanŭ; Picăturĭ în mare, de Dr. V. Saftu; Spicuirĭ din istoria șcólei civile de fete cu internatŭ a Asociațiunei, de I. Popoviciu.

In fine urméză o încheiare din partea Redacțiunei. Dintre tractatele înșirate aci, unele mai alesŭ suntŭ de totŭ interesulŭ. Atragemŭ atențiunea publicului românŭ asupra acestui numĕrŭ festivŭ alŭ organului Asociațiunei nóstre.

Societatea academică „România Jună".

Din raportulŭ anualŭ alŭ Societății academice *„România jună"* din Viena, publicămŭ următórea parte generală, ce-o aflămŭ în fruntea raportului:

Douĕ-decĭ și patru anĭ trecură, de când societățile deja esistânde „România" și „Societatea literară scientifică", după multe conferențe și desbaterĭ s'au unitŭ în o singură societate, sub unŭ drapelŭ și o devisă.

Cultura, lumina și solidaritatea, principiile conducĕtóre ale secolului de adĭ, însușite și primite de fiă-care poporŭ consciu de sine, îșĭ avură influința, efectulŭ și asupra națiunei nóstre române, națiune tinĕră, de abia scăpată din odiósele lanțurĭ ale despotismului și ale negrei întunecimĭ.

Era și naturalŭ, căcĭ liberŭ fiindŭ poporulŭ românŭ, aședatŭ pe tréptă egală cu celelalte națiunĭ, avea dorulŭ, ba chiar și dreptulŭ a se cultiva. — Studenții românĭ, fiiĭ unei națiunĭ, care tinde spre lumină și cultură, adevĕrata armă de a-țĭ câștiga simpatii și respectŭ, recunoscêndŭ acestŭ mare adevĕrŭ și purtândŭ în peptulŭ lorŭ dorulŭ de a se cultiva, uniră societățile, întemeiară unŭ singurŭ focularŭ, care avea sĕ-șĭ împartă radele căldurose cu o putere mai intensivă, ca mai înainte.

Pentru tinerii românĭ, condușĭ în capitala monarchiei, totŭ de acelŭ dorŭ de a se cultiva este „România Jună" acestŭ focularŭ. — „România Jună" a fostŭ și este menită, de a atrage la sînulŭ ei pe toțĭ studenții românĭ, carĭ petrecŭ în Viena.

Acestŭ focularŭ culturalŭ naționalŭ ne dă ocasiune de a-i absórbe radele binefăcĕtóre.

Multorŭ tinerĭ le-a servitŭ „România Jună" de mamă, învĕțându-i limba maternă.

„România Jună" este pentru noi școla, unde ni-se întăresce caracterulŭ, aci ne putemŭ pregăti pentru viitorulŭ, ce ne așteptă, spre a pute păși cândva ca totŭ atâțĭ atlețĭ și sprijinitorĭ ai adevĕratei culturĭ naționale.

Acesta e adevĕratulŭ scopŭ alŭ societății nóstre „România Jună", care scopŭ e și motivulŭ, ce-a îndemnatŭ pe mulții sprijinitorĭ ai noștri, de nu ne-au detrasŭ marinimosulŭ lorŭ concursŭ moralŭ și materialŭ, chiar până și în presentŭ.

Noi avemŭ datorința de a-i păstra nu numai bunulŭ nume de care se bucură, dér a o și sprijini întru ajungerea nobilului ei scopŭ.

Puținĭ, câțĭ suntemŭ, ne-amŭ și nisuitŭ întru acolo, ca sĕ corespundemŭ mărețului scopŭ și sĕ-i ridicămŭ prestigiulŭ.

In liniamente generale vomŭ arăta activitatea nóstră în anulŭ espiratŭ.

Cumplită amărăciune ne cuprinde, când pe lângă modestele nóstre fapte, venimŭ a releva evenimente de cele mai triste.

Cruda sórte și anulŭ acesta ne-a cercatŭ, răpindŭ din mijloculŭ nostru pe doi iubițĭ colegĭ: pe de toțĭ stimatulŭ Dr. Valeriu Telescu, caracterulŭ firmŭ și curatŭ, cu sentimente adevĕratŭ românescĭ, și pe tinĕrulŭ, dér zelosulŭ membru Isidorŭ Tarnavschi.

Societatea și acum șĭ-a împlinitŭ sacra datoriă, esprimândŭ familiilorŭ rĕpausațilorŭ adêncŭ simțitele sale regrete și condolându-le, a depusŭ cununĭ de florĭ pe sicriele defuncților.

Fie asigurate onorabilele familii, că „România Jună" le va păstra o memoriă eternă.

De asemenea societatea nóstră, cu ocasia celebrărei parastasului în memoria Baronului Vasilco, fostulŭ președinte alŭ societății nóstre, în urma unei hotărîrĭ luate în ședință, a fostŭ representată prin unŭ membru din comitetŭ, depunêndŭ în locŭ de cunună, la espresa dorință a familiei, suma de 20 fl. la societatea „Șcóla Română" pentru scopurĭ filantropice.

Deosebită onóre are societatea nóstră, când pentru diferite merite față cu ea, are ocasiunea de a denumi membrii onorarĭ și emerități. Astfelŭ în adunarea generală din 1893, societatea a denumitŭ de membru onorarŭ pe d-lŭ Aurelŭ C. Popovicĭ, ér pe d-nii Dr. Aurelŭ Ciatu și Dr. Erast Tarangulŭ de membri emerități

O direcțiune principală a „României June" a fostŭ în anulŭ acesta: promovarea legăturilorŭ amicale cu societățile studențescĭ din locŭ. Putemŭ fi mândri, că suntemŭ stimațĭ de tóte societățile și corporațiunile strĕine. Legătură deosebitŭ amicală ni-a succesŭ sĕ susținemŭ cu frații noștri de suferință, fiiĭ poporului din nordulŭ Ungariei, cu membrii societății „Tatranŭ". Fie asigurată on. societate „Tatran", că și de aci încolo îi vomŭ păstra aceleașĭ simpatii și respecte, ca și până acum.

Pe terenulŭ literarŭ n'amŭ desolvatŭ atâtŭ câtŭ sĕ recere. După ce însĕ fiă-care este ocupatŭ și cu ale sale, este încât-va de scusatŭ. Sĕ sperămŭ însĕ, că anulŭ viitorŭ va fi mai mănosŭ.

De biblioteca societății ne-amŭ îngrigitŭ și anulŭ acesta, spesândŭ spre scopulŭ acesta o sumă destulŭ de frumósă, relativŭ cu modestele nóstre puterĭ.

Mobilele societății au fostŭ supuse unei definitive renovărĭ, așa încâtŭ corespundŭ împregiurărilorŭ de adĭ ale societății.

Cu o deosĕbită mulțumită și recunoscință suntemŭ datorĭ membrului nostru onorarŭ d-lui profesorŭ Nicolae Teclu, pentru nobilulŭ sĕu concursŭ pe terenulŭ socialŭ. Prin prelegerea chemică impreunată cu esperimente, a datŭ unŭ implusŭ vieței sociale românescĭ din Viena. Priméscă d-lŭ profesorŭ N. Teclu și pe acésta cale viile nóstre mulțumirĭ și fiă asiguratŭ de deosebita nóstră stimă și recunoscință, ce i-o păstrămŭ. Sĕ sperămŭ, că esemplulŭ datu de d-lŭ profesorŭ Teclu ilŭ vorŭ urma și alții.

Conformŭ usului de până acum, și anulŭ acesta s'a serbatŭ aniversarea a XXIV prin ședință festivă, la care au luatŭ parte mai mulțĭ domnĭ ai coloniei române din locŭ.

Diua memorabilă de 3/15. Maiu s'a serbatŭ prin o escursiune în frumósele impregiurimĭ ale Vienei.

Avêndŭ anulŭ acesta marĭ spese cu biblioteca și economatulŭ, societatea a oferitŭ membrilorŭ sĕi numai modeste ajutóre materiale. Unŭ membru a avutŭ locuința liberă la societate în decursulŭ anului, ér 2 membrii au primitŭ împreună 35 fl. ajutorŭ.

Ceea ce am făcutŭ în direcțiunea acésta, amŭ pututŭ împlini numai și numai cu ajutorulŭ publicului românŭ și alŭ amicilorŭ societății nóstre. O plăcută datorință ne înplinimŭ, când și pe calea acésta venimŭ a ne esprima sincera nóstră mulțumită tuturorŭ binefăcĕtorilorŭ noștri.

Sciri telegrafice.

Parisŭ, 1 Februarie. In cameră combate radicalulŭ *Hubbard* creditulŭ de 20·000 francĭ pentru serbările funebre ale lui *Canrobert.*

Ribot pretinde desbatere secretă.

Hubbard voiesce sĕ vorbéscă dér e împedecatŭ de centru.

Lavy învinuesce pe Canrobert pentru ținuta lui cu ocasiunea loviturei de statŭ.

Leherisse justifică procederea lui Canrobert, între strigăte de protestare din stânga.

Brisson dice, că soldatulŭ sĕ nu asculte de poruncĭ, carĭ stau în contrarietate cu constituția.

Mare aprobare în stânga.

După diferite scene sgomotóse creditulŭ se primesce cu 288 contra 152 voturĭ.

In *senatŭ* s'a primitŭ atâtŭ creditulŭ de mai susŭ, câtŭ și legea privitóre la amnestiă.

Sofia, 1 Februarie. Amicii lui Stambulow l'au candidatŭ pe acesta pentru cerculŭ vacutŭ din Tîrnova.

Rotterdam, 1 Februarie. Ministerulŭ de marină ordonă deținerea căpitanului vaporului „Crathi", care a causatŭ perirea corăbiei „Elba".

DIVERSE.

O catastrofă în Persia. Unŭ spăimântătorŭ cutremurŭ de pămêntŭ a avutŭ locŭ la Kuchan pe la 12 césurĭ din di. Cutremurulŭ a tinutŭ trei minute. Totŭ orașulŭ e o grămadă de ruine. Se spune, că o mulțime de persóne au pieritŭ, 600 au fostŭ îngropate sub zidurile giamiei și alte 600 au pieritŭ în diferitele stabilimente de băi. Cei carĭ au scăpatŭ n'au avutŭ timpŭ de trei dile apă și de mâncare. Firele telegrafice fiindŭ rupte, n'au avutŭ cum sĕ céră ajutóre. Suferințele rănițilorŭ au fostŭ teribile, și mulțĭ au pieritŭ din lipsa de ajutorŭ. Totulŭ e în ruină. Dela 5, sguduiturile suntŭ dilnice. La 12 curentŭ pe la césurile 6 séra se produse o sguduitură puternică, urmată de alte trei cam la césŭ și patru césurĭ intervalŭ. Locuitorii spăimântațĭ stau grupațĭ sub cerulŭ liberŭ. Frigulŭ e putornicŭ, și lipsesce ajutorulŭ medicalŭ. Doctorii rușĭ din Askabad au plecatŭ sĕ ajute victimele catastrofei.

Literatură.

In tipografia română a diecesei Aradului a apărutŭ: **Compendiu de geografiă universală**, elaboratŭ în usulŭ preparandiilorŭ și a scólelorŭ medie, cu 20 figurĭ originalĭ intercalate în textŭ, de *Teodorŭ Ceontea*, profesorŭ preparandialŭ. *Edițiunea a treia.* Aradŭ, 1895. — Pe lângă schimbările etnografice și politico-administrative, ce s'au făcutŭ în ceștĭ 10 anĭ din urmă, edițiunea de față se deosebesce de celelalte atâtŭ în formă, câtŭ și în materiă, prin mai multe îndreptărĭ și îmbunĕtățirĭ, carĭ ridică valórea acestui voluminosŭ opŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ 1 fl. 50 cr.

*

A apărutŭ Nr. 2 din anulŭ alŭ doilea alŭ revistei ilustrate **„Vatra"**, cu următorulŭ sumarŭ: Hanulŭ ciorilorŭ, de Ionŭ Slavicĭ; Lupulŭ și corbulŭ, de V. D. Păunŭ; O familiă domnéscă în esilŭ, de Neculai Iorga; Vorba ăluia, de C. Coșbucŭ; Prăvălia pisicei, de După Balzacŭ; Ninge, de Gr. Vasiliu; Flașnetarulŭ, de St. Basarabeanu; Dărĭ de sémă: Temniță și esilŭ de Z. Arbore, de Sergiu B.; Móra din vale, douĕ surorĭ etc. de I. Rusu-Șirianu, de Propertiu; Felŭ de felŭ, de ***. Ilustrațiile: Intâia sărutare; Luptă pentru esistență; Mântuită; Unŭ balonŭ în curtea mănăstirii; Secrete; Plimbarea nocturnă a unei cadâne; La pândă.

*

In editura tipografiei „Aurora" A. Todoranŭ din Gherla a apărutŭ o frumósă colecțiune de poesii, intitulată **Buchetulŭ,** culese de *Ionŭ Popŭ Reteganulŭ.* Conține vre-o 82 de poesii din cele mai alese. Prețulŭ 25 cr.

*

In Institutulŭ de editură *Raliau și Ignat Samitca* din Craiova, a apărutŭ: **Iubita,** romanŭ, de cunoscutulŭ scriitorŭ *Traianŭ Demetrescu.* Formatŭ esteticŭ de 140 pag., tiparŭ curatŭ și hârtiă fină. Costă unŭ esemplarŭ 2 lei.

*

„**Călindarulŭ plugarului pentru anulŭ 1895**“, a apărutŭ în tipografia „*A. Mureşianu*“ din Braşovŭ, continuă de-a fi fórte căutatŭ şi căldurosŭ primitŭ din partea publicului. Doritorii dea avé acestŭ călindarŭ sĕ grăbéscă a şi-lŭ procura până mai avemŭ esemplare disponibile. Pentru încungiurarea cheltuelilorŭ, abonenţii „Gazetei“ şi-lŭ vorŭ puté procura mai uşorŭ, trimiţêndŭ preţulŭ „Calindarului“ de-odată cu reînoirea abonamentului. Preţulŭ este 25 cr., la carĭ masuntŭ a-se adauge 5 cr. pentru trimiterea cu posta. De vêndare şi la librăria I. E. Ţeranu în Oraviţa.

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Ianuaire 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	125.10
Renta de corone ung. 4% . .	99.20
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½% .	129. –
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.75
Bonurĭ rurale ungare	98.25
Bonurĭ rurale croate-slavone . .	97.75
Imprum. ung. cu premii	160. –
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	145.50
Renta de hârtie austr.	100.65
Renta de argint austr.	100.75
Renta de aur austr.	125.50
Napoleondorĭ	9.86
Mărcĭ imp. ger.	60.75
London (lire sterlinge).	124.10
Rente de corone austr.	101 95

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ.

Din 2 Ianuarie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.74	Vênd	9.79
Argint român.	Cump.	9.65	Vênd.	9.70
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.82	Vênd.	9.85
Galbenĭ	Cump.	5.85	Vênd.	5.90
Ruble rusescĭ	Cump.	132.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	60.15	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75
Lire turcescĭ	Cump.	11.15	Vênd.	—.—

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Convocare.

In urma indrumărĭ Onoratului tribunalŭ reg. din Braşovŭ, datatŭ din 15 Ianuarie a. c. Nr. 122—1895, acţionarii institutului de creditŭ şi economiĭ „PARSIMONIA“ din Bran suntŭ învitaţĭ a se presenta în modulŭ prescrisŭ de legea comercială,

la adunarea constituantă,

ce se va ţiné **Mercurĭ în 20 Februarie a. c. st. n. la 2 óre p. m.** în localulŭ „Parsimoniei“ din Branŭ, pentru rectificarea şi întregirea statutelorŭ din 5 Decembre 1894.

Branŭ, în 30 Ianuarie 1895.

I. Cav. de Puşcariu, presidentulŭ societăţi — **George Babeş,** not.

Nr. 923/95

PUBLICAŢIUNE.

Deóre-ce numai o mică parte dintre comercianţiĭ din locŭ au urmatŭ publicaţiunei din 21 Decemvre 1894 Nr. 15345, de aceea se provócă acei comercianti din nou de a **ascerne conspectele** asupra personalului propriu cu atâtŭ mai multŭ **până în 5 Februarie** a. c., deóre-ce la casŭ contrarŭ intrelăsarea acésta se va pedepsi cu câte o pedépsă de 5 fl.

Braşovŭ, 25 Ianuarie 1895.

612,1—2 **Magistratulŭ orăşenescŭ.**

Nr. 1222—1895.

Concursŭ.

Pentru **ocuparea postului vacantŭ de comisarŭ** de poliţie cu unŭ salarŭ anualŭ de 600 fl. şi 150 fl. banĭ de locuinţă, respective pentru ocuparea posturilorŭ orăşenescĭ de serviţiu de venitŭ din acestŭ incidentŭ eventualminte vacante, se escrie prin acéstă concursŭ.

Reflectanţiĭ au de aşĭ aşterne petiţiunile instruite în modŭ corespundĕtorŭ **până în 15 Februarie** a. c. la prândŭ 1 óra acestui magistratŭ.

Braşovŭ, 25 Ianuarie. 1895.

613 1–3. **Magistratulŭ orăşenescŭ.**

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu** şi în tutungeria **I. Gross.**